

Provinciale Staten van de Provincie Fryslan
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Leeuwarden, 16 juli 2024

Verzonden, **16 JULI 2024**

Ons kenmerk : 02268061
Domein/ Team :
Behandeld door : / @fryslan.frl
 / @fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 1: Wat we (al) doen op het thema fiets
2: Inzet resterende 1,6 miljoen
3: Openstaande moties en toezeggingen
Onderwerp : Fryslân Fytslân – Derde Fietsbrief

Geachte Statenleden,

Fryslân is bij uitstek een fytslân. Met prachtige fietsroutes van pittoreske dorpen naar historische steden, via pontjes over waterwegen, op de Waddeneilanden en dwars door prachtige bosrijke natuurgebieden. En een Fiets Elfstedentocht langs de elf steden in Fryslân. Fryslân is niet voor niets drie keer op rij uitverkozen tot beste fietsprovincie van Nederland. In het Bestuursakkoord 'Oparbeidzje foar Fryslân' staat dat wij ervoor zorgen dat Fryslân weer de fietsprovincie van Nederland wordt. Onder andere door het fietssnelwegennetwerk (netwerk van doorfietsroutes) verder te realiseren. Met deze brief informeren wij u over de voortgang en onze inspanningen tot dusver om deze ambitie te realiseren.

Derde Fietsbrief

Dit is de derde fietsbrief die Uw Staten wordt toegezonden. In februari 2022 hebben uw Staten de beleidsnota Fiets vastgesteld inclusief het provinciale netwerk aan doorfietsroutes (kenmerk 01939311). Vervolgens bent u op 12 juli 2022 in de eerste fietsbrief geïnformeerd over de provinciale subsidie voor gemeentelijke doorfietsroutes (kenmerk 020038852, zie bijlage 4). Op 12 december 2023 bent u met de tweede fietsbrief geïnformeerd over de provinciale doorfietsroutes (kenmerk 02171610, zie bijlage 5). In deze tweede fietsbrief hebben wij aangekondigd om uw Staten nader te informeren over onze fytsambysje zoals die in het Bestuursakkoord is opgenomen. Hierbij gaat het zowel om de 'harde' kant zoals het verbeteren van de fietsinfrastructuur, maar ook om de 'zachte' kant zoals het stimuleren van het gebruik van de fiets.

Om onze ambitie voor fietsprovincie van Nederland te realiseren, zijn wij voornemens om in de komende tijd in te zetten op het:

- aanleggen van meer doorfietsroutes;
- verbeteren van de verkeersveiligheid van fietsgebruikers;
- stimuleren om vaker op de fiets te gaan.

Wij zullen uw Staten hierover in ieder geval jaarlijks informeren met een Fietsbrief.

Tot slot zullen wij conform het advies van de Noordelijke Rekenkamer (NRK) dat op 11 juli aan uw Staten is gepresenteerd ons inzetten voor het verbeteren van de samenhang, samenwerking met gemeenten en het verbeteren van de monitoring.

Aanleggen van meer doorfietsroutes

Programmering doorfietsroutes

Samen met gemeenten werken we aan het realiseren van een volledig dekkend provinciaal netwerk van doorfietsroutes. Recent hebben wij een programmering vastgesteld voor de inzet van het resterende budget à € 1,6 miljoen euro. Het vanuit de provincie beschikbaar gestelde budget (voor de periode 2019 – 2027) voor de doorfietsroutes komt daarmee in totaal op 14,4 miljoen euro, welke reeds volledig is geprogrammeerd.

Twee delen van Doorfietsroutes zijn met behulp van rijkssubsidie inmiddels gerealiseerd.

Dit zijn:

- o Drachten – Ureterp (F917)
- o Leeuwarden – Heerenveen (F32)

De volgende routes staan op de planning voor aanleg of zijn reeds in uitvoering:

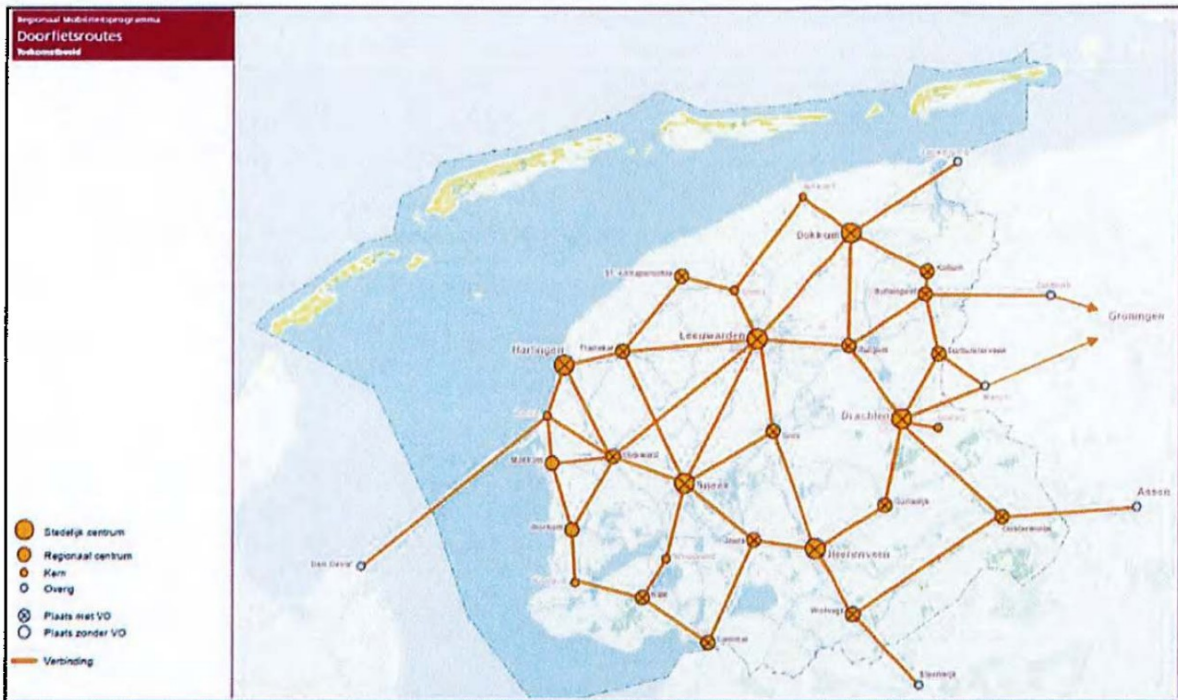
- o N358, Augustina – Surhuisterveen
- o N355, Twijzel – Quatrebas (F355)
- o Drachten - Heerenveen (F7)
- o Bolsward – Tjerkwerd
- o Sneek – Joure (F7)
- o Joure – Heerenveen (F7)
- o Damwâld – Feanwalden (F356)
- o Harlingen – Bolsward
- o Leeuwarden – Franeker – Harlingen (F31)

Rijkssubsidie netwerk van doorfietsroutes

De gezamenlijke ambitie van gemeenten en provincie is om een volledig dekkend fietsroute-netwerk te realiseren van in totaal meer dan 500 km. Hieronder is deze ambitie op kaart weergegeven. Hiervan is in 2027 ongeveer 20% gerealiseerd, voor 80% is nog aanvullende dekking nodig. Voor de komende drie jaar stelt het Rijk voor geheel Nederland voor de periode 2024-2026 een subsidie beschikbaar van 18 miljoen om te komen tot een landelijk dekkend netwerk van doorfietsroutes. Daartoe dienen wij de realisatie van de volgende fietsroutes in: Drachten – Heerenveen en Joure – Heerenveen. Daarnaast zijn wij in gesprek met het Rijk over aanvullende financiering voor het verder realiseren van het netwerk van doorfietsroutes.

In het kaartje op de volgende pagina is het toekomstbeeld van het netwerk van doorfietsroutes zoals dat is opgenomen in ons Regionaal Mobiliteits Programma (RMP).

Verbeteren van verkeersveiligheid van fietsgebruikers

Naast het realiseren van een dekkend netwerk van doorfietsroutes, willen we ervoor zorgen dat de veiligheid van fietsers op onze fietsinfrastructuur optimaal is. Daarnaast zetten we middels campagnes in op de veiligheid van specifieke doelgroepen zoals kinderen en ouderen.

Veilige fietsroute infrastructuur

Zo voeren we momenteel een onderzoek uit naar de veiligheid bij alle fietsoversteken op provinciale wegen. Dit als vervolg op ons eerder onderzoek uit 2015 en de bevindingen van de Fietsersbond uit 2016. We verwachten de uitkomsten hiervan eind 2024/ begin 2025 aan uw Staten voor te leggen.

Gebruik Fietshelm

Daarnaast stimuleren we het gebruik van de fietshelm in Fryslân. Met het dragen van een fietshelm verminderen we de kans op ernstig letsel bij een ongeval met 60%. Het vrijwillig dragen van de fietshelm door jonge kinderen stimuleren we bijvoorbeeld via het project 'ANWB Streetwise'. Zo is onder senioren het gebruik van de fietshelm het afgelopen jaar met 50% gestegen (van 7,57% naar 11,35%). Het ministerie heeft uitgesproken dat ze Fryslân als één van de koplopers op dit thema zien. Wij zijn dan ook in gesprek met het ministerie van I&W over een vervolg op de campagne het gebruik van fietshelm.

Fietsveiligheid onder senioren

Fietsveiligheid onder senioren is een aandachtspunt. Om senioren te stimuleren op een veilige manier te blijven fietsen, organiseren we binnen het programma Doortrappen verschillende campagnes en activiteiten. Denk hierbij aan speciale Doortrappen fietsroutes, fietsgroepen, voorlichting over het gebruik van de fietsspiegel en -helm of de driewielers en fietsvalpreventie via fysiotherapeuten. In overleg met gemeenten is afgesproken om de samenwerking specifiek op fietsveiligheid onder senioren de komende jaren te intensiveren.

Stimuleren om vaker op de fiets te gaan

Via verschillende beleidsterreinen (Brede Welvaart, Friese Preventie Aanpak, Sport, Gastvrijheidseconomie, Economie en Recreatie en Toerisme) stimuleren we het gebruik van de fiets. Met als hoger doel om het veilige gebruik van de fiets te stimuleren, vanuit klimaat, gezondheid en leefbaarheid.

Programma 'Werk Slim, Reis Slim'

Vanuit het programma 'Werk Slim, Reis Slim' stimuleren we zowel onze eigen werknemers maar ook andere werkgevers om het gebruik van de fiets bij werknemers te vergroten (specifiek woonwerk-verkeer). Bijvoorbeeld door medewerkers een fiets aan te bieden in plaats van een parkeerplek. Daarnaast organiseren we voor bedrijven en instanties meerdere campagnes en probeer- en beloningsacties om het fietsen naar het werk te stimuleren. De fietsactie 'Fietsen voor Global Goals' is hier een voorbeeld van. Voor elke kilometer die een medewerker fietst spaart hij of zij punten die ingezet worden voor een goed doel. Met deze fietsactie kunnen werkgevers hun medewerkers op een sympathieke manier uitdagen om (vaker) op de fiets naar het werk te gaan.

Iedereen een Fiets

Vanuit leefbaarheid werken we aan het project 'Iedereen een Fiets' van de stichting 'Fietsen alle jaren'. Met dit project krijgen mensen die zelf onvoldoende middelen hebben de beschikking over een fiets.

Wij hebben dus meerdere acties en campagnes om gebruik van de fiets te stimuleren. Een volledig overzicht vindt u in bijlage 1 bij deze brief.

Rapport NRK: Verbeteren integraliteit, samenwerking en monitoring

Vanuit haar eigen onderzoeksprogramma heeft de Noordelijke Reken Kamer (NRK) in 2023 onderzoek gedaan naar het fietsbeleid (2016-2022) in de drie noordelijke provincies. De resultaten van dit onderzoek zijn op 11 juli 2024 aan uw Staten gepresenteerd en bevat een drietal aanbevelingen. Onze volledige reactie op deze aanbevelingen vindt u in het rapport van de NRK.

In het kort, aanbevolen wordt om meer inzicht te geven in de verbinding tussen alle (losse) activiteiten rondom het thema fiets, het intensiveren van de samenwerking met gemeenten en beter te monitoren. Deze aanbevelingen nemen wij over door:

- in het aanstaande uitvoeringsprogramma van het Regionaal Mobiliteits Programma (RMP) te komen tot een integraal overzicht op het thema fiets. Daarmee geven we indirect ook invulling aan de motie om te komen tot een uitvoeringsprogramma Fiets, waar uw Staten bij de vaststelling van de beleidsnota Fyts (Fryslân Feilich Fytslân) om hebben gevraagd;
- actief met gemeenten het gesprek te voeren over de te realiseren doorfietsroutes en fietsveiligheid onder senioren. Dit is inmiddels geïnitieerd naar aanleiding van de extra Rijkssubsidie;
- in het vervolg de kwaliteitsmonitor van de Stichting Landelijk Fietsplatform te hantieren. Deze monitor wordt sinds 2012 tweemaaljaarlijks uitgevoerd, waarbij 2022 de laatste keer was. Toen stond Fryslân samen met Drenthe, Zeeland en Noord-Brabant bovenaan in de ranglijst.

Tot slot

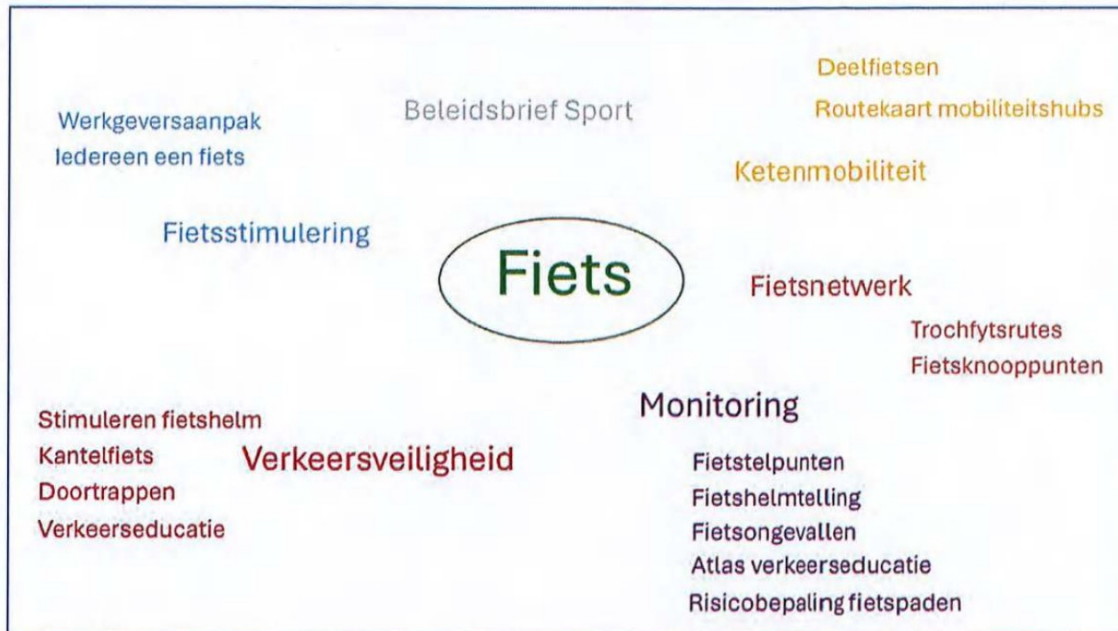
Wij gaan er vanuit dat u met deze brief inzicht hebt gekregen in de wijze waarop wij invulling willen geven aan een gezonde Fryske fytsambitie.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

 voorzitter

 secretaris

Bijlage 1: Wat we (al) doen op het thema Fiets

Fietsstimulering

Werkgeversaanpak

Binnen de werkgeversaanpak van het programma WSRS worden meerdere campagnes, probeer- en beloningsacties georganiseerd om het fietsen naar het werk te stimuleren en te belonen.

- Fietsstimulering op straat: uitdeelactie in 4 grotere kernen.
- Ga toch fietsen, E-bike probeeractie: werknemers kunnen kosteloos twee weken een e-bike uitproberen.
- Webinars/collegetours voor werkgevers: bedrijven worden uitgedaagd om met fietsplannen bezig te gaan om de werknemers meer gebruik te laten maken van de fiets voor het woon-werkverkeer
- Fietsen voor Global Goals: Fietstimuleringsactie die werkgevers kunnen inzetten om werknemers te stimuleren vaker de fiets te pakken voor het woon-werk verkeer.
- Advies op maat: advies voor 100+ bedrijven en organisaties om woon-werk en zakelijk verkeer te verduurzamen. Gericht op meer fietsgebruik voor medewerkers die <15km van het werk wonen
- Beeldmerk Doorfietsroutes: Door doorfietsroutes duidelijker te markeren willen we de herkenbaarheid vergroten en zo het gebruik stimuleren. Beeldmerk wordt gebruikt voor communicatie over de routes en kan op het wegdek worden aangebracht

Iedereen een fiets

Als antwoord op een motie van PS tijdens de behandeling van de beleidsnota fiets (motie 2884: Iedereen een fiets) heeft de Stichting fietsen alle jaren Fryslân een projectplan ingediend die invulling geeft aan deze motie. Dit project draagt bij aan het doel dat iedereen in Fryslân over een fiets kan beschikken, vooral als daar thuis geen financiële middelen beschikbaar voor zijn. Dit project heeft een looptijd van 3,5 jaar en loopt tot en met 2026.

Ketenmobiliteit

Deelfiets Nederland / Fiets in de keten

Om het natransport voor iemand die met het OV reist te verbeteren, staan er op 24 locaties bij trein- en busstations deelfietsen van Deelfiets Nederland. Deze deelfietsen kunnen dmv een app gereserveerd en gebruikt worden. Het project loopt vanaf juli 2021 en loopt tot februari 2025. Het gebruik van de deelfietsen is laag. Dit jaar wordt er extra ingezet op promotie oa met een promotiefilmpje. In Drachten is op het Van Knobbedorfplein het aantal fietsen uitgebreid, dit in samenwerking met Philips die voor zijn werknemers die met het OV reizen de last mile met de deelfiets wil promoten.

Routekaart Mobiliteitshubs

Er wordt op dit moment gewerkt aan een routekaart Mobiliteitshubs. Mobiliteitshubs zijn een belangrijke schakel in de mobiliteitstransitie. Het stimuleren van het OV, de fiets, deelmobiliteit en de ketenreis zijn hierbij essentieel om de uitstoot van CO2 te verminderen. De fiets is belangrijk voor de first en last mile. Goede bereikbaarheid van mobiliteitshubs op fietsafstand, goede en veilige fietsvoorzieningen en aanbod van deelfietsen zijn van belang om de ketenreis goed te faciliteren en duurzaam reizen te stimuleren.

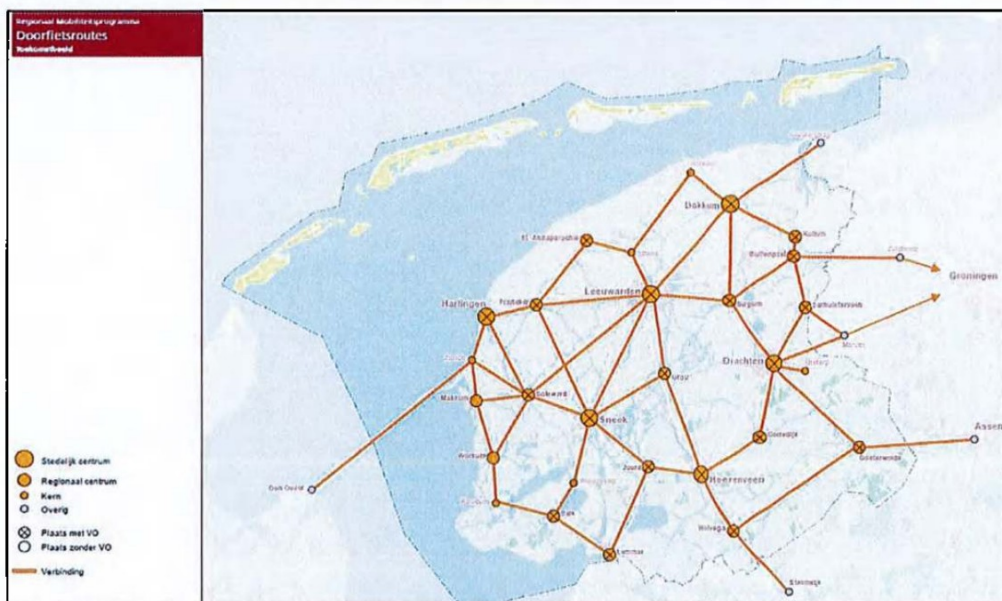
Fietsparkeren/kluizen

Op een drietal locaties (Drachten, Joure, Holwerd) staan momenteel al een aantal jaar in totaal 20 fietskluizen. Met deze fietskluizen stimuleren wij de combinatie van fietsen en openbaar vervoer. Forenzen met een luxere fiets kunnen hun tweewieler stallen in een kluis die goed beschermd is tegen weersinvloeden en diefstal.

Fietsnetwerk

Doorfietsroutes

In Fryslân werken we aan een netwerk van doorfietsroutes dat de verbinding tussen regionale kernen beoogt. Onderstaande toekomstbeeld is opgenomen in ons RMP en samen met de gemeenten werken we aan de realisering van dit netwerk

Twee delen van Doorfietsroutes zijn met behulp van rijkssubsidie inmiddels gerealiseerd. Dit zijn:

- Drachten – Ureterp (F917)
- Leeuwarden – Heerenveen (F32)

De volgende routes staan op de planning voor aanleg of zijn reeds in uitvoering:

- N358, Augustina – Surhuisterveen
- N355, Twijzel – Quatrebas (F355)
- Drachten - Heerenveen (F7)
- Bolsward – Tjerkwerd
- Sneek – Joure (F7)
- Joure – Heerenveen (F7)
- Damwâld – Feanwalden (F356)
- Harlingen – Bolsward
- Leeuwarden – Franeker – Harlingen (F31)

Fietsknooppunten netwerk

In Friesland ligt een zeer fraai en overzichtelijk fietsknooppuntennetwerk. Het netwerk bestaat inmiddels zo'n 3000 kilometer. Op basis van deze knooppunten kunnen uiteenlopende routes worden gefietst. De route is zelf te bepalen als ook het aantal kilometers. Het knooppunten netwerk wordt beheert en onderhouden door recreatieschap De Marrekrite. Kant en klare routes zijn te vinden op: [Fietsen in Friesland | Friesland.nl](https://www.friesland.nl).

Verkeersveiligheid

Stimuleren fietshelm

Via de projecten Veilig fietsen naar school van de ANWB het programma Doortrappen stimuleren we het fietshelmgebruik in Fryslân. Daarnaast zijn er campagnes/acties tijdens de Dag van Fietshelm en zijn we volop aanwezig tijdens de Pieter Weening Classic en de Ronde van Surhuisterveen.

Kantelfiets

De fiets is een evenwichtsvoertuig, maar evenwicht houden is niet voor iedereen vanzelfsprekend. De kantelfiets kenmerkt zich door de twee wielen aan de voorkant die meekantelen als je stuurt, maar die door de speciale vering ook oneffenheden in het wegdek op kan vangen. De kantelfiets is een idee van Piet Noordzij die hiermee in 2022 de Nationale Verkeersveiligheidsprijs won. Provincie Fryslân heeft de kantelfiets omarmt en doorontwikkeld. Daarnaast zijn er, o.a. in samenwerking met Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV), gebruikersonderzoeken uitgevoerd.

Doortrappen

Ouderen langer en veiliger laten fietsen, dat is het doel van het programma Doortrappen. In Fryslân zijn alle gemeenten aangesloten en stimuleren we gezamenlijk ouderen via activiteiten en campagnes om door te trappen. Zo worden er Doortraproutes getest en gefietst, tips en trucs gegeven over veilig fietsen, de fietshelm en -spiegel gepromoot en geven fysiotherapeuten trainingen om eenzijdige valongevallen met de fiets te voorkomen. De projecten worden uitgevoerd in samenwerking met Sport Fryslân, de Fietsersbond, VeiligheidNL en Friesland Beweegt.

Verkeerseducatie (PVE)

Jong geleerd is oud gedaan. Daarom proberen wij een stevige basis te leggen aan praktische verkeerslessen in het basis- en voortgezet onderwijs. Het gaat hier dan onder andere om een deugdelijke fiets, fietsvaardigheid, verkeersregels, verkeersinzicht en sociale normen. Projecten die onder andere gefinancierd worden zijn fietskeuringen, praktisch verkeers-examen, lessen over de dode hoek en verkeersmarkten op het voortgezet onderwijs.

Onderzoek en monitoring

Fietstelpunten

De fietsmonitoring van de provincie Fryslân richt zich op het bovenlokaal fietsverkeer. Hierbij wordt geteld op de belangrijkste in/uitvalsroutes van de grotere kernen in de provincie. Er zijn in totaal 29 (brom)fietspaden en parallelwegen waar permanent geregistreerd wordt. De telpunten zijn te bekijken via een dashboard op www.fryslan.frl.

Fietshelm

Naast het promoten van de fietshelm, monitoren we de fietshelmdracht. Vrijwilligers van Veilig Verkeer Nederland tellen tweemaal per jaar handmatig op verschillende plekken in Fryslân de fietshelmdracht onder senioren (de primaire targetgroep van onze fietshelmstimuleringsprogramma). Daarnaast werken we samen met NHL Stenden Hogeschool om fietshelmdracht op basis van filmmateriaal en AI te tellen.

Atlas Verkeerseducatie

De Atlas Verkeerseducatie geeft inzicht in een selectie van belangrijke projecten en activiteiten op het gebied van permanente verkeerseducatie en publieksacties in de provincie. Onder het kopje Publieksacties vindt u ook de Doortrappenactiviteiten. [Atlas Verkeerseducatie | Fryslan](#)

Fietsongevallen

Fietsongevallen op basis van politiedata (naar fiets en e-bike) worden gemonitord in de software van VIA waarbij de slachtoffers en, voor zover aanwezig of mogelijk vanuit de AVG, de locatie van het ongeval en ongevalsdetails. Omdat de politie lang niet alle fietsongevallen afhandelt, biedt het MOVE-dashboard van VeiligheidNL ons ook inzicht in veel meer fietsongevallen in onze provincie. Bijzonder aan dit dashboard is dat de data worden ingewonnen bij de vier Friese Spoedeisende Hulpafdelingen en de Regionale Ambulance Voorziening Fryslân (RAV).

Risicobepaling fietspaden

De provinciale en gemeentelijke fietspaden worden met de software van DOKdata gemonitord op een aantal risico's zoals: fietsers op de rijbaan of op het fietspad, een juiste inrichting van de fietsvoorziening en risico's op de fietsoversteken (oversteekbaarheid, verkeersintensiteiten en gereden snelheden)

Bijlage 2 : inzet resterende 1,6 miljoen

Inzet resterende € 1,6 miljoen bestemd voor provinciale trochfytsrûtes

Het opwaarderen van een fietspad naar trochfytsrûte vergt een proces van voorbereiding, communicatie met stakeholders, aanbesteding en uitvoering. Dit zijn processen die vaak langer duren dan twee jaar. Er is naar gestreefd om te zoeken naar bestaande projecten en onderdelen daarvan, waarbij deze extra investeringen zonder veel tijdverlies binnen deze collegeperiode kunnen worden gerealiseerd, de zogenaamde quick wins:

1. Er komt een Trochfytsrûtebebording/bewegwijzering langs alle provinciale doorfietsroutes die aan de eisen voldoet. De route als zodanig herkenbaar maken is onderdeel van de marketing rond het stimuleren van fietsen over langere afstand. Het betreft een stukje logo/markering op het wegdek bij de einde en start van de route (soms halverwege herhaling), plus het uniek Frysktalige versie van het nationale bordje (F-nummering). Ontwerp, fabricage en plaatsing is in totaal begroot op € 250.000.
2. Ombouw tot fietsstraat N357 Leeuwarden-Stiens, incl. het verhogen en opvallend in de voorrang brengen van bestaande oversteken (plateau), plus het veiliger maken door het vernauwen zijwegen ter hoogte van de fietsoversteken in de doorfietsroute (5 x 136.000 = € 680.000)
  - Skierhústerwei (richting Jelsum)
  - Skeltedyk (richting Koarnjum)
  - Juckemaleane (richting Stiens-Noord/Skilhiem)
  - Hege Hearewei (richting Stiens-Noord)
  - Lege Hearewei (richting Stiens-Noord)
3. In het recente verleden (2018-2020) zijn vele kilometers fietspaden in ons netwerk al verbreed en verduurzaamd door middel van het aanbrengen van een betonverharding. Uitgangspunt was dat er vanwege deze veel lichter gekleurde verhardingssoort geen belijning op deze paden nodig zou zijn. Uit recent interne observaties en onderzoek, en ook klachten van fietsers, blijkt dat met name bij natte donkere momenten dit toch niet voldoende comfort geeft. Besloten is om deze paden op het nieuwste eiseniveau te brengen van de doorfietsroutes door toepassing van as- en kantbelijning. Voorstel is om markering op bestaande betonnen fietspaden te realiseren die onderdeel uitmaken van het hoofdfietsrûtenetwerk

Kostenopgave vanuit bestaand belijningsbestek is € 120.000

4. Inrichting van de trochfytsrûte F924 in bebouwde kommen Oosterzee en Echten Binnen het project voor de herinrichting van beide bebouwde kommen komt een aanvullende opgave voor het veilig en comfortabel laten doorlopen van de provinciale doorfietsroute Heerenveen-Lemmer. Dit is een extra opgave bovenop hetgeen in de startnotitie van dit lopende project is benoemd. Het realiseren van een doorlopende hoofdfietsroute in deze kom vergt een aanzienlijk duurdere oplossing qua afwatering/riolering en conflicten met lokaal langzaam verkeer. Daarom wordt hier voorgesteld een extra budget toe te kennen van € 550.000 voor een integrale inpassing van de provinciale trochfytsrûte door deze dorpen.

Bestedingsplan (in volgorde prioriteit)

Belijning bestaande fietssnelwegen	€ 120.000
Fietsbebording op alle aangepakte vastgestelde trochfytsrûtes	€ 250.000
Ombouw F357 tot fietsstraat/trochfytsrûte	€ 680.000
F924 in bebouwde kommen Oosterzee en Echten	€ 550.000

Totaal € 1.600.000

Bijlage 3: Openstaande moties en toezeggingen

Motie nr	Korte inhoud motie/toezegging	Status	Toelichting
4009	Uit werken hoe slimme verlichting met bewegingssensoren in het buitengebied bij kan dragen aan sociale veiligheid en verkeersveiligheid	Afgehandeld	Op grond van huidige beleid en onderzoeken die hebben plaatsgevonden is er geen verdere uitwerking gegeven aan de motie.
3038	Meer aandacht voor voetgangers in het RMP. Om het lopen te stimuleren concrete maatregelen en acties op nemen in het RMP	Afgehandeld	Onderdeel opgenomen in het RMP, uitwerking moet nog plaatsvinden
3036	In de uitwerking van het RMP in zetten op de aanleg van voldoende fietsfaciliteiten bij Hubs en grotere OV knooppunten.	loopt	Er wordt gewerkt aan een routekaart hubs. Bij de uitwerking van deze routekaart word er invulling gegeven aan deze motie
3034	Eerste 24 uur gratis parkeren bij een mobiliteitshub wanneer reiziger de overstap maakt op het OV	loopt	Er wordt gewerkt aan een routekaart hubs. Bij de uitwerking van deze routekaart wordt er invulling gegeven aan de motie
2944	Visie op beleidsthema's eerder aan PS voorleggen dan de uitvoering en financiering van daaruit voortvloeiend provinciaal beleid.	afgehandeld	
2884	Elke Fries moet over een fiets kunnen beschikken als daar thuis geen financiële middelen voor zijn	afgehandeld	De stichting fietsen alle jaren rolt het project ledereen fietst uit die invulling geeft aan deze motie
2883	Substantieel meer onveilige oversteekplaatsen op provinciale wegen aan passen en veilig inrichten en hier financiële dekking voor zoeken	loopt	Er vindt een onderzoek plaats naar veiligheid op alle fietsoversteken op provinciale wegen. In het najaar van 2024 zijn de uitkomsten hiervan bekend
2882	uitvoeringsprogramma n.a.v. beleidsbrief Fiets	loopt	In het UP RMP 2025 wordt een integraal overzicht opgenomen van alle uitvoeringsmaatregelen op het thema Fiets

Bijlage 4: Eerste fietsbrief

Provinciale Staten van de Provincie Fryslan
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN
werfaksmarkt 52
(058) 292 59 15

www.fryslan.nl
provinsje@fryslan.nl
www.winter.com/proovfryslan

provinsje fryslân

Leeuwarden, 12 juli 2022

Verzonden, 12 JULI 2022

Ons kenmerk : 02003882
Afd./Opgave : Bestemming Fryslan
Behandeld door : [REDACTED] 5 [REDACTED] of [REDACTED]@fryslan.nl
Uw kenmerk : -
Bijlage(n) : -

Onderwerp : Informerende brief over stand van zaken verbetering hoofdfietsroutes
(Trochfytstrûtes)

Geachte Statenleden,

Op 16 februari jl. heeft u positief ingestemd met het voorstel over de hoofdfietsroutes in onze provincie. In vervolg op dit besluit heeft het College een subsidieregeling opgesteld op grond waarvan de gemeenten hun plannen voor cofinanciering kunnen indienen. Met deze subsidieregeling wordt de provinciale subsidie voor gemeenten zeker gesteld en kan de verdere voorbereiding voor de aanpak van de gemeentelijke hoofdfietsroutes plaats vinden.

In de regeling zijn eisen opgenomen om ervoor te zorgen dat de fietsroutes voor fietsers veilig en comfortabel zijn, van voldoende breedte (minimaal 3,5 meter), dat er sprake is van een "senior proof wegontwerp", en dat bijvoorbeeld gevaarlijke obstakels worden beveiligd of nog liever, verwijderd. Bij voorkeur worden fietsroutes over lange gedeeltes aangepakt, maar het is ook toegestaan om kortere delen uit te voeren als er voor de verbetering van aaneengesloten routes belemmeringen bestaan. Bindende eisen omtrent duurzaamheid en circulariteit van de fietspaden hebben wij niet gesteld. Dit omdat de regeling voor alle gemeenten toegankelijk en voor ons ook toetsbaar moet blijven. Wordt wel opgemerkt dat de meeste aannemers tegenwoordig hier uit zichzelf al grote stappen in zetten.

De regeling heeft *Subsidjeregeling Trochfytstrûtes* als naam gekregen, als Fryske voorloper passend bij de landelijk aangekondigde regeling *Doorfietsroutes*. Aanstaande 1 september wordt onze provinciale subsidieregeling opengesteld voor gemeenten. Hoewel de regeling voor alle gemeenten op het door u vastgestelde hoofdfietsroutenetwerk is bestemd, is er sprake van een pre-prioriteit voor de gemeenten waarin de "kansrijke" delen van het hoofdfietsroutenetwerk ligt. Dit betreft de gemeenten De Fryske Marren, Heerenveen, Opsterland,

provinsje fryslân
provincie fryslân

provinsje fryslân

Smallingerland, Leeuwarden en Harlingen. Zij kunnen als eerste hun aanvragen indienen waarna per 1 november de inschrijving door de resterende gemeenten ook mogelijk wordt.

Bij de behandeling in uw Staten is reeds de winstwaarschuwing meegegeven dat het daarmee niet zeker is dat de ambities op alle (delen van) het hoofdfietsroutenetwerk uiterlijk 2023 gerealiseerd kunnen worden. Zeker gezien de voorbereidingen die daarvoor soms nodig zijn. In deze tijd van forse (civieltechnische) prijsstijgingen, leveringsproblemen van materialen en vertragingen bij het verleggen van ondergrondse infrastructuur (kabels en leidingen) kan de gewenste planning lang niet altijd door de gemeenten worden gehaald. Tevens is het ook maar de vraag of er door de gemeenten ook op tijd financiële dekking op het eigen investeringsdeel kan worden gevonden. Gemeenten maken hun eigen financiële afweging op verschillende thema's, waarvan de fiets er één is. Na de gemeenteraadsverkiezingen hebben sommige gemeenten hun prioriteiten helaas anders in hun programma's vastgelegd.

Maar er zijn ook gemeenten die voortvarend aan de slag willen. De voorbereidingen bij de meeste kansrijke gemeenten zullen bij een subsidieaanvraag in ieder geval zo ver zijn, dat de realisatie niet meer onzeker is. Pas dit najaar zal bij de intekening op de regeling blijken in hoeverre de ambities door de gemeenten zullen worden vertaald in concrete projecten.

Ondertussen treft de provinciale dienst wel voorbereidingen om te komen tot een uitvoeringsprogramma voor provinciale fietsverbindingen binnen het netwerk, waaronder veilige fietsverbindingen langs de lopende RYP projecten op de weg N358 tussen Buitenpost en Surhuisterveen (Uterwei) en de N355 tussen Quatrebras en Twijzel (Rijksstraatweg).

Er is nog geen concreet zicht op aanvullende financiering van het Rijk, al is/wordt de IPO lobby richting het kabinet hiervoor wel in de steigers gezet (ook vanuit het Nationaal Toekomstbeeld Fiets). Doel is immers om gezamenlijk als overheden meer middelen beschikbaar te krijgen voor het verbeteren van het hoofdfietsroutenetwerk.

Staten van

voorzitter

c, secretaris

Bijlage 5: Tweede fietsbrief

Provinciale Staten van de Provincie Fryslân
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 HM Leeuwarden
tweebakewerk 51
(058) 292 59 25

www.fryslan.nl
provincie@fryslan.nl
www.twitter.com/provifryslan

Leeuwarden, 12 december 2023

Verzonden, 12 DEC. 2023

Ons kenmerk : 02171610
Afd./Opgave : Bestemming Fryslân
Behandeld door : [REDACTED]@fryslan.nl
Uw kenmerk : [REDACTED]
Bijlage(n) : *

Onderwerp : Tweede informerende brief over de stand van zaken over het doorfietsroutenetwerk in de provincie Fryslân (Trochfytsrûtes)

Geachte Statenleden,

Op 16 februari 2022 hebben uw Staten ingestemd met het voorstel over de hoofdfietsroutes in onze provincie. Kern van dit voorstel was dat er met het toen beschikbare budget van 10,75 miljoen euro ten minste zes (delen van) doorfietsroutes gerealiseerd worden, die weer deel uitmaken van het gelijktijdig vastgestelde netwerk. Ook is ingestemd met een verschuiving binnen het beschikbare budget, waardoor meer geld beschikbaar kwam voor gemeentelijke doorfietsroutes (als provinciale cofinanciering). Na dit besluit heeft het College de subsidieregeling *Trochfytsrûtes* opgesteld met een omvang van acht miljoen euro. Deze regeling is ook aan uw Staten schriftelijke medegedeeld in de eerste informerende brief van 12 juli 2022.

Subsidieregeling gemeentelijke doorfietsroutes

Deze subsidieregeling kan een succes worden genoemd. Binnen vier maanden na openstelling was het volledige beschikbare budget uit de regeling aangevraagd. Daarmee heeft de provincie, met een maximaal subsidiepercentage van 50%, ervoor gezorgd dat de acht miljoen euro aan provinciale bijdrage is verdubbeld tot een totale geplande investering van zestien miljoen euro in het provinciebrede netwerk van doorfietsroutes.

Op dit moment vindt bij betrokken gemeenten de verdere voorbereiding voor de aanpak van de gemeentelijke hoofdfietsroutes plaats. Op de volgende pagina is een overzicht opgenomen van de concrete gemeentelijke aanvragen, de omvang van de toegekende subsidie, de route en de geplande start en oplevering van de trochfytsrûte.

Aanvrager gemeente	Toegekend subsidiebedrag	Traject trochfytsrûtes	Ingediende planning start-einde
Opsterland (mede namens Heerenveen en Smallingerland)	€ 5.400.000 ¹⁾	Heerenveen-Beetsterzwaag-Drachten	28/02/2024 – 28/02/2026
Súdwest-Fryslân	€ 550.000	Bolsward-Tjerkwerd	Voorjaar 2023-medio 2024
	€ 625.000	Sneek-Joure	Medio 2023-medio 2024
Harlingen	€ 255.509	Harlingen-Franeker + Harlingen-Bolsward (diverse kleine projecten)	01/03/2023 – 28/02/2025
		Leeuwarden-Franeker-Harlingen (diverse kleine projecten)	05/05/2024-05/05/2026
Waadhoeke	€ 112.568		
Fryske Marren	€ 797.000	Joure-Heerenveen	Voorjaar 2023-najaar 2024
Dantumadiel	€ 233.613	Damwâld-Feanwâlden	01/09/2023-01/05/2024
Totaal	€ 7.973.690		
Beschikbaar	€ 8.000.000		
Resteert	€ 26.310		

1) Dit is op basis van het toegestane maximum van € 1,8 mln per aanvragende gemeente

Daarbij is het ook goed om te vermelden dat met behulp van een Rijkssubsidie inmiddels ook al twee (delen van) doorfietsroutes gerealiseerd zijn, namelijk tussen Drachten – Ureterp en Leeuwarden – Heerenveen.

Provinciale doorfietsroutes

Zowel in het vorige bestuursakkoord (2019 – 2023) als het huidige (2023 – 2027) is budget beschikbaar gesteld om te investeren in de provinciale doorfietsroutes. In totaal is hier nu € 6,3 miljoen voor beschikbaar.

Als provincie beheren wij een beperkt deel van het totaal aan door uw Staten vastgestelde doorfietsroutenetwerk. Momenteel treffen wij voorbereidingen om twee fietsroutes op te waarden tot doorfietsroute. Dit zijn de trochfytsrûte Quatrebras-Twijzel (langs N355), welke we in 2024 oppakken en de trochfytsrûte Blauforleat-Surhuisterveen (langs de N358) die voor 2025 gepland staat. Vlak daarna volgen mogelijk nog één of twee andere routes, ook afhankelijk van het resterende budget. Welke hiervan de meest potentie hebben, zoeken we nog uit.

Doorkijk naar de verdere toekomst

In ons Bestuursakkoord 2023 – 2027 hebben we de ambitie opgenomen dat we de fietsprovincie van Nederland willen zijn. We zijn echter niet de enige provincie met dergelijke ambities, dus dit vergt nog wel een "toskje derby". Ons unieke voordeel is wel dat in onze provincie verschillende landschappen kent, waardoor wij als provincie hoog scoren aangaande de fietsbeleving. En met bovengenoemde investeringen realiseren we zeven tot negen (delen van) routes binnen het netwerk van trochfytsrûtes. Maar daarmee zijn we er voor ons gevoel nog niet.

Het netwerk van (utilitaire) trochfytsrûtes en recreatieve fietsroutes moet zich nog verder ontwikkelen. In een eerdere evaluatie is door de gemeenten aangegeven dat zij dusdanig

veel ambities hebben dat een tweede ronde in deze subsidieregeling welkom zou zijn. Uit de eerste indicaties blijkt dat er in ieder geval nog wel een € 10 miljoen aan (provinciale en rijks) subsidies wenselijk zouden zijn. Ons bestuursakkoord biedt deze ruimte niet; mogelijk dat hier op nationaal verband ruimte voor ontstaat vanuit het Meerjaren Adaptief Uitvoerings Programma Fiets (vanuit het Rijk). Hier hopen wij in 2024 meer duidelijkheid over te krijgen.

Wel denken we dat enkel het investeren in doorfietsroutes niet toereikend is om onze ambitie in te vullen. Daarom gaan we begin 2024 in een breder perspectief kijken naar de verdere maatregelen die benodigd zijn om invulling te geven aan onze ambitie. Hierover informeren wij u middels een derde informatiebrief. Voor nu volstaan we in deze brief met het vermelden van bovenstaande KPI's die te relateren zijn aan de realisatie van een aantal (delen van) doorfietsroutes.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

voorzitter

secretaris